

BIZALOM

*Havonta kétszer megjelenő szemle,
a világ folyásáról és az ember alkotásairól.*

6. szám.

II. évfolyam.

1931 március 15.

ELŐFIZETÉSI ÁR egész évre 3 pengő, számonként 16 fillér.

Tóbiás története.

(Folytatás.)

És akkor felálltak mindketten és forrón kérték Istent, hogy áldja meg egybekelésüket, mondván:

— Urunk, atyáink Istene, te adtad Évát társul Ádám mellé. Te tudod, hogy szent szeretettel veszem magamhoz Sárát feleségül. —

És Sára még hozzátette:

— Add Uram, hogy együtt öregedjünk meg testünk, lelkünk épségében. —

Mikor aztán reggel megszólalt a kakas, Raguel megparancsolta, hogy szolgálói sirt ássanak, mert hátha Tóbiással is ugyanaz történt, mint Sára többi férjeivel. Anna pedig remegve küldte egyik szolgálóját Sára szobájába, hogy megnézzze, mi történt odabent.

Határtalan öröm töltötte be Raguel házát virradatra, mert Anna szolgálója jó hírt hozott . . . Sára és Tóbiás békés álomban szunnyadtak. Az élet pirja lát-szott arcukon.

Raguel menten betemetette a sirt, melyet félelmében ásatott és megparancsolta, hogy fényes nagy lakomát készítsenek. Két nagy tehenet öletett le és meghívta egész atyafiságát és összes szomszédait. Tóbiást pedig kérve kérte, maradjon még házában legalább két hétig. Fele vagyonát is neki adta és megígérte, hogy halála után mindene az övé lesz.

Akkor Tóbiás magához szólította az angyalt és megkérte:

— Azariás testvérem, ha rabszolgádul adnám magamat, akkor sem hálálhatnám meg neked mindazt, amit értem tettél. Mégis, most új szivességre kérlek. Végy magadhoz pénzt és szolgálkat és menj el a ragesi Gabelushoz a médek városába. Add át neki irását, vedd magadhoz tőle apám pénzét és hívd meg őt is a nász-

ünepségre. Jól tudod, hogy apám napjai megszámlálvák és hogy nagyon aggódna, ha késlekednék hazatérni. Azt is látod, Raguel mennyire tartóztat és hogy nem utasíthattam vissza kívánságát. —

Ráfael angyal négy szolgálóval és két tevével el is indult a médek városába. Mindent Tóbiás szavai szerint cselekedett és végül magával hozta Gabelust Raguel házába, aki átadta pénztartozását s nagy szeretettel üdvözölte a fiatalabbik Tóbiást. Raguel is persze szívesen látta Gabelust s meghívta őt a nászünepségekre. Ezalatt az agg Tóbiás nagyon nyugtalanzkodott.

— Hol késik fiam? — kérdezte magában. — Mi tarthatta vissza az idegen országban? csak nem halt meg Gabelus talán? —

De különösen Anna siránkozott keservesen:

— Jaj, jaj, édes gyermekem — sóhajtozott. — Miért is engedtünk el olyan messzire magunktól? Te voltál szemünk fénye, vénségünk gyámola, életünk reménysége! Nem leti volna szabad elküldenünk téged! —

Hiába mondta neki Tóbiás:

— Ne aggódj . . . fiunk jól van és a férfiú, aki kíséri őt, hű és megbízható. —

Anna vigasztalhatatlan volt. Nap-nap után kiment házából és az utat kémelte, nem látja-e meg messziről hazatérő fiát!

Az ifjú Tóbiás pedig nem hallgatott Raguel marasztaló szavára. Hiába kérlette őt apósa a két hét leteltével, hogy maradjon.

— Tudom, hogy szüleim számlálják távollétem napjait — felelte — és hogy nyugtalankodniak szívükben értem. —

Raguel tehát átadta neki Sárát, kincseinek szol-

gáinak, barmainak felét, megáldotta őt és elbűcsűzött tőle, mondván:

— Isten angyala vezéreljen úton. Bár láthatnám halálom előtt gyermekeidet! —

Azután Sárától is elbűcsűzött. Intette őt a jóra, lelkére kötötte, hogy tisztelje férjének szüleit, szeresse urát, nevelje becsületben gyermekeit, gondosan vezesse házát és éljen mindenképpen feddhetetlen életet.

Ütközben egyszer az angyal így szólt Tóbiáshoz:

— Tóbiás testvérem, tudod, milyen beteg állapotban hagytad el atyádat. Jó volna sietnünk hozzá! — Ha te is jónak látod, menjünk mi ketten előre, feleséged pedig kövessen bennünket szolgálóiddal. És vedd magadhoz a hal epéjét is, mert szükséged lesz rá. Amint belépsz atyád házába, imádd az Istent, adj hálát neki és amikor megöleled atyádat, borítsd szemére a hal epéjét. Abban a pillanatban látni fog. —

Ezalatt Anna rendes szokása szerint ismét kiment a kapu elé, hogy lesse nem jön-e várva-várt fia? Amint könnyes szemével mérte a poros utat, egyszerre csak meglátta az ifjú Tóbiást messziről, amint jött a ház felé. Gyorsan besietett férjéhez, hogy megvigye a jó hírt. Addigra már Tóbiás kis kutyája is odaért a házhoz és boldog farkosóválással köszöntötte öreg gazdáját, mintha csak mondani akarta volna, hogy megérkezett a fia.

Az öreg vak ember zokogva ölelte keblére gyermekét. Anna is, Tóbiás is sirtak a boldogságtól.

Alighogy hálát adtak Istennek, Tóbiás ráborította atyja szemére a hal epéjét és alig telt bele néhány pillanat, egy fehér hályog vált le a világtalan szempárról és Tóbiás újból látta a napot.

Az agastyán térdreborult és fennhangon köszönte meg Isten jóságát:

— Áldalak Uram! — énekelte —, mert megvertél és megkegyelmeztél és ime látom szememmel fiamat, Tóbiást! —

Egy hét múlva megérkezett Sára is. Tóbiás elmesélte házaságának történetét és hogy mi mindent tett érte az a férfiú, aki elkísérte őt útjára. Nagy volt az öröm Tóbiás házában. Jöttek a rokonok, a szomszédok. Mind meg akarták látni az ifjú Tóbiás feleségét, Sárát, hallani akarták a csodás történetet és szerencsét akartak kívánni nekik. Egy álló hétig ünnepeltek és lakomáztak.

Akkor azután Tóbiás magához hívta fiát és így szólt hozzá:

— Mit adjunk annak a szent embernek, aki olyan híven kísért el úton? —

— Atyám —, felelte Tóbiás — mit is adhatnánk neki? Mi lenne méltó jutalom számára? Eljött velem és épségben hozott vissza házádba. Ő maga ment el Gabelushoz pénzéért. Feleséget szerzett nekem, akit megszabadított az ördögöktől. Megmentett a haltól, amikor fel akart falni engem. Visszaadta neked szemed világát. Mit adhatnánk neki olyat, ami felérne azzal, amit velünk tett? Kérlek atyám, kérdezd meg őt, nem méltóztatná-e elfogadni a felét mindannak, amit magunkkal hoztunk? —

Így is cselekedtek. De az angyal megállt előttük és így szólt hozzájuk:

— Áldjátok velem az Urat! Mert jó megőrizni a király titkát, de méltó és igazságos kinyilvánítani és fennen hirdetni Isten dicsőségét. Ezért megmondom nektek az igazat. Amikor könnyek közt imádkoztál Tóbiás és eltemetted a halottakat, amikor nappal elrejtetted őket házádban és éjjel a földre tetted testeiket, én ott álltam Isten előtt és trónja elé vittem imádságodat. És mert kedves volt imádkozni Istennek meg kellett, hogy próbáltassál. Most azonban elküldött az Úr hozzád, hogy meg-

gyógyítsalak. Én vagyok, Ráfael, egy a hét főangyal közül, akik ott állunk az Úr trónusa körül. —

A többiek pedig remegve borultak le arccal a földre, de az angyal így folytatta:

— Béke veletek! Ne féljete! Mert amikor veletek voltam, Isten akaratát teljesítettem. Áldjátok tehát Őt és dicsőítsétek. Úgy láttátok, mintha veletek ettem és ittam volna, de én láthatatlan ételből és italból táplálkoztam, melyet szemetek fel nem ér. Ideje immár, hogy visszatérjek ahhoz, aki ideküldött. Ti azonban áldjátok Istent és hirdessétek csodáit. —

Így szólt és eltűnt szemük elől. Ők pedig három órán át úgy maradtak leborulva Isten színe előtt.

Az öreg Tóbiásnak még hosszú életet adott az Úr. Látta gyermekének gyermekeit és azok unokáit. Mikor pedig 102 éves korában meghalt, nagy tisztességgel temették el őt Ninive városában. Élete vége boldog örömben telt el, mert mindjobban növekedett Isten szeretetében.

Amikor érezte, hogy utolsó órája elkövetkezett, magához hívta fiát, Tóbiást, annak gyermekeit és unokáit és így szólt hozzájuk:

— Ninive vége közelg, mert be kell hogy teljessen Isten szava. Ti azonban szolgáljátok Istent igazságban és igyekezzetek azt tenni, ami az Úrnak kedves. Hallgassatok rám gyermekeim; amint eltemettétek anyákat is oda, ahová engem temetni fogtok, kerekedjete fel házatok népével és menjete el innen, mert látom, hogy bünei romlásba döntik ezt a várost. —

Tóbiás és Anna halála után a fiatalabb Tóbiás valóban elhagyta Ninivét és felkereste apósának házát. Sára boldog öregségben találta szüleit. Ott is maradtak velük, gondoskodtak róluk és amikor eljött haláluk, szeretetben zárták le szemüket. Ők maguk is magas kort értek el békében és istenfélelemben. Utódaik is mindvégig megmaradtak a jóban, úgyhogy megnépesedvén, Isten szeretetében és az emberek tiszteletében éltek le napjaikat.

(Vége.)

KÉRÉS.

*Mondd ki azt a két szót és többet nem kérek,
Hálás leszek érte mindég, míg csak élek.
Felejsd el a sok-sok rosszal, amit tettem,
Értök eddig is már százszor megszenvedtem.*

*Mondd ki azt a két szót, hogy lelkem ne fájjon,
Hogy a múlt emléke messze-messze szálljon.
Kétségbeesésből, amely fölemeljen,
Édes melegétől a szívem megteljen.*

*Mondd ki azt a két szót, hogy tőle megszűnjön
Könnyei:m hullása: arcom földerüljön.
Az a két szó engem más emberré tenne,
S a szívemben édes megnyugvás teremne.
Tipródhatna a sors aztán tovább rajtam,
Egyetlen panasz sem hagyyna el az ojkam.
Szenvedések útján mosolyogva járnék
És a vezeklésben örömet találnék.*

*Mondd ki azt a két szót, hogy megvigasztaljon,
Szomorú sorsomba hitet, reményt adjon,
Hogy ne kísértsenek többé sötét árnyak,
Hogy újra ragyogó napsütésben járjak,
Hogy ne fogjon rajtam többé semmi átok,
Mondd ki azt a két szót: — fiam megbocsátok.*

Válaszúton a kisgazdák* . . .

Irta : Nagy Emil.

A falusi nép válaszüton áll. Nemcsak nehéz gazdasági helyzetén akar alkotmányos úton változtatni, hanem jobb műveltség után is vágyódik. A falusi vezető gazdák már elérték a műveltség igazán tiszteletreméltó fokát. Nem elég már nekik az, — amivel beérték azelőtt —, hogy a gazdakörben olvassák az újságokat és a folyóiratokat, hanem ezekre ők maguk is előfizetnek s így abban a helyzetben vannak, hogy rendszeresen tájékozottak nemcsak az országos, hanem a világesemények irányában is. De olvasnak mást is, tanulnak könyvekből is. A vezető gazdák nyomában jár a műveltség megszerzése után való törekvésben a falusi nép többi része is, mert él már bennük az az érzés, aminek a feltamadása nem régi keletű, hogy sorsuk emeléséhez tanultságuk gyarapítása is szükséges. S ennél a kérdésnél válaszüton áll a falusi nép. Egyik út az úgynevezett városi műveltség, más szóval úri műveltség felé vezet, s gyakorlatilag abban esücsosodik ki, hogy az egyszerű falusi emberek is olyan iskolai végzettséget akarnak szerezni a gyermekeik számára, hogy annak a segélyével iróasztalos kenyérkeresetre telessenek szert, legyen bár az a hivatal bármilyen jelentéktelen. Annak az igénytelen iróasztalnak a gazdája mégis csak nagyságos, vagy tekintetes úr, nem vesződik verejtékes mezei munkával, s esetleg van még nyugdíjgénye is, ami nagy érték a falusi apa szemében is.

A magasabb kisgazda-műveltség megszerzésének a másik irányzata pedig az, ha a falusi nép arra törekszik, hogy ismereteit oly módon tökéletesítse, hogy nemcsak hogy ne szakadjon el az ősi rögtől, hanem inkább ősi földműves foglalkozása körében legyen jobb, jelesebb, megfelelőbb. Ezzel természetesen velejár az általános tanultság tájtítása is, de a műveltség eme magasabb fajtájának a megszerzésénél mégis azon van a súlypont, hogy a kisgazda is tudjon emelkedő szakértelme révén olyan gazdasági eredményeket elérni, amiket a nagybirtokosok földjein lát. Különösen fontosnak látják ezt ma, amikor a Pesti Hirlapban is, másutt is ismételtelen olvassák, hogy csak az elsőrendű búzáknak vannak jövőre kiviteli lehetőségei, de a közepes búzáknak nincs s annál kevésbé a rossz búzáknak. Szeretné tehát a kisgazda, ha neki is olyan kivitelképes, finom búzája lenne, mint a nagyuraknak. Arról is hallanak harangozni, hogy a kisgazdának is ismernie kellene földjének vegyi sajátosságát, mert csak ha azt ismeri, akkor tudja helyesen beosztani a gazdasági vetés forgót s akkor tud csak megfelelően banni a műtrágyával is. De azt is kezdi látni, hogy gyümölcsstermelés, méhészet, tyúkászat és egyéb ilyen gazdasági mellékágak révén nagyon lehet fokozni a jövedelmet, de mindezekhez szakértelem kell, s hallanak már arról is, hogy a nagyurak az úgynevezett egyéni etetésre tértek át az állattenyésztés terén, ami azt teszi, hogy minden tehén-nél meg lehet azt állapítani, hogy mekkora az a takarmánymennyiség, amit az illető tehén megkíván, ahhoz,

hogy a legnagyobb tejhozamot produkálja, úgyhogy azon felüli takarmányadagolás már tiszta gazdasági veszteség. Egy szó mint száz, az öntudatra ébredt magyar falusi népben is mind erősebben kezd életrekelni az a törekvés, ami különösen megvan a német, dán, holland kisgazdáknál, hogy földműves foglalkozásuk terén magasabb gazdasági szakképzettségre tegyenek szert.

Országunk legelsőrendű állami feladatának tekintem azt, hogy minden rendelkezésre álló módon erősítsük a magyar falusi népben az imént körülírt törekvést, mert nagyrészt ennek a sikerétől függ a magyar faj jövője, mert az ország gerince mégis csak a kisgazdaközönség.

Ugyanez a meggyőződés hatja át Mayer János földművelésügyi minisztert is, ki maga is kisgazda sorból került a miniszteri székbe. Az ő böles alkotásairól ezúttal is a legnagyobb elismerés hangján kell megemlékezni, mert ezek nagyon alkalmasak arra, hogy a fejlődni vágyó kisgazda nevet abba a jó irányba tereljük, hogy a vágyva vágyott jobb műveltség olyan természetű legyen, hogy az ne távolítsa el a kisgazda-fiúkat a földtől, hanem ellenkezőleg, a gazdálkodási szakértelem növelésével, ahhoz közelebb hozza:

Véletlenül megismerkedtem a „Baranyaszentlőrinci Horthy Miklós téli gazdasági szakiskolával”. Hatalmas, szép épület, megfelelő kerttel és olyan gazdasággal, amelyik arra való, hogy kisgazdák fiait megszerzzék ott azt a jobb műveltséget, ami egyúttal a föld jobb megmunkálásának a tudományához és így egyúttal az ősi rög fokozottabb szeretetéhez is vezet. Az intézet bentlakó alapon áll. Van '88 olyan kisgazda-növendéke, akiket a községek küldenek be oda. Az intézet 1930. novemberében nyílt meg s most március 8-án, vasárnap tartják benne az első évfáru vizsgát. A növendékek életkora 17—26 között váltakozik. Kitűnő szakértők tanítják a gazdálkodás minden ágát elméletben és főleg gyakorlatban, jeles orvos tanítja az egészségtant, ami legfontosabb ismeret a mi falusi népünk számára s kitűnő állatorvos oktatja a kisgazda-fiatalembereket erre a nélkülözhetetlenül fontos gazdálkodási ismeretágra. Természetesen azért megvannak ott az általános emberi műveltséget fokozó egyéb tantárgyak is. Ellenben semmi fényvítés, semmi kiszolgálás, úgy élnek ott a falusi ifjak, hogy nem szokhatnak életviszonyaikkal meg nem felelő parádes uraskodáshoz, ami minden nagyralló kultúrpolitika legnagyobb veszedelme. Ugyanok szerzik meg ott a növendékek a nagyszerű elméleti és gyakorlati ismereteket, amikor különben otthon, a téli hónapokban alig lenne dolguk.

Am a baranyaszentlőrinci bentlakással egybekötött téli gazdasági szakiskola mellett vannak mindenféle az országban olyan téli gazdasági szakiskolák, ahol nem kell bentlakni, hanem ahová csak tanításra bejárnak a gazdák. Ezekben az iskolákban tandíjat fizetni nem kell s mégis megvan adva rá a mód, hogy a gazdák ne lustálkodják át az egész telet, hanem tanuljanak sok hasznos dolgot.

Én ezeket az iskolákat az ott uralkodó egész rendszerrel együtt áldásosaknak tartom a taj fejlődésére. Ilyen, minden fényvítésnél mentes, téli kisgazda-iskolák felelnek meg a mi viszonyainknak, s fontos persze, hogy ezekben az iskolákban a tanítók minden szempontból, tudásilag és emberileg, elsőrendű férfiak sorából kerüljenek ki, mert az iskolánál, a szép épületnél fontosabb a jó tanító.

* Az a nagy nyomor, ami országunkra reaszakadt, részben oly bajok következménye, melyek az egész föld minden országában felléptek, — részben azonban olyan bajoké, melyek csak Magyarországot sújják. Ezek közé tartozik az is, hogy búzát a külföld már alig vásárol tőlünk, holott régebben sokat vásárolt s ebből élt úgyzólva az egész ország. Annak, hogy búzát külföldre nem igen tudunk eladni: sok oka van. Többek közt az, hogy a kisgazdák azt a nemesített búzát nem tudják termelni, amelyet a külföld keres. Ezért fontos, országos érdek, hogy ilyen nemesített búza termelését a kisgazdák megtanulják. (Szerk.)

A legyező.

(Elbeszélés)

Irta: Milgöma.

Egyik külvárosi forgalmas utca szélén öreg koldus álldogált. Előtte fektött a járdán hatalmas kalapja, készen arra, hogy a jószívű adakozók alamizsnáit befogadja. Maga a vén ember a ház falához támaszkodott s mikor egy-egy járókelő közeledett feléje, kérő szavakat és mondatokat morzsolt. Ha hullt valami a kalapba, alázatosan megköszönte, ha nem hullott, azért sem haragudott, tudta jól, hogy a városban mindenfelé sok koldus van és nagy a konkurencia.

Tisztességesen dolgozó és erősen törekvő emberek, a koldusokat a társadalom szerencsétlencinek, a sors hajótöröttjeinek szokták tekinteni, sőt sokakat közülük munkakerülőeknek és csavargóknak is. Ámde maguk a hivatásos koldusok, — a hatósági engedéllyel koldulók —, a koldulást egész tisztességes foglalkozásnak tartják, ha már egyébre, testi vagy lelki képességeiknél fogva, nem képesek. Így a mi vén koldusunk is, abban a tudatban élt, hogy őneki van foglalkozása és reggelenként, mikor kiment koldulásának színhelyére, azt szokta mondani szomszédainak, hogy „megyek munkába“. Egyszer egy nyelves vénasszony meg is kérdezte tőle: „Szeretném tudni, mit dolgozik maga egész nap?“ Mire az öreg egyszerűen csak azt felelte „hát állok“. Csak később magyarázta részletesen meg, hogy vau az övén kívül is sokféle mesterség, melyekben az „állás“ a voltaképpeni nehéz munka s az ő mestersége ezek közé az „álló mesterségek“ közé tartozik, mint pl a fogorvosé, a boltosé, villanyos kalauzé stb. Vagyis szinte azt lehet állítani, hogy ő a koldulást olyan értékű mesterségnek tekintette, mint a fogorvos, a villanyos kalauz, a boltos stb. tekintik a maguk mesterségét és a világot sem akarta látni és elismerni azt, hogy az a nagy különbség van a maga mestersége s a többieké között, hogy míg ő maga csak *tétlenül áll* egész nap, amazok *állva dolgoznak* egész nap. Miután ő semmiképpen sem akarta észrevenni, hogy a maga élete s a többiek élete között ekkora nagy különbség van, mindig csak azt hajtogatta magában, hogy ő milyen ügyesen végzi mesterségét, pontosan és szorgalmasan. Reggel korán ott van a helyén, késő estig kitart s egyetlenegy járókelőt sem hagy elmenni anélkül, hogy könyörgő szavakat ne intézne hozzá. Aki láthatatlan szemekkel a szívek belsejét vizsgálja: az ott láthatja vén koldusunk szívében a gögőt, a rártartiságot, az öndícséretet. Mert a vén koldus nem szegényli magát azért, hogy munka nélkül, koldulásból él: sőt ő, mint derék, szorgalmas, kiváló koldust, tiszteli és nagyrabecsüli önmagát. S jönne bárki hozzá, aki azt mondaná „te szegyeene a társadalomnak, te nyomorult koldus, szegyeled magad munkátlan életedért, melyet járókelők könyörödományai tartanak fenn“. Ő csak mosolyogna s azt mondaná „szerencsétlencnek elég szerencsétlen vagyok, de mesterségemért nem szegyeenlem magamat s büszke vagyok reá, mert jól végzem azt“.

Persze a vén koldusnak csak a szíve mélyén lakott a nagy büszkeség és gög, kifelé ez kevésbé látszott. Kevés ember vehette ezt észre rajta, mert hiszen egész nap szerényen, alázatosan kellett alamizsnát könyörögnie s nagy nélkülözések között kellett neki sanyarú életét tengetnie.

Egy szép napon a vén koldus verőfényes, napfényes délben azt nézte, mint lesz egyre rövidebb árnyéka. A nagy forróság miatt, aki csak tehetett, nem ment ki a házból s ebben a déli órában egészen elhagyatott volt az utca. Semerre senki. Az öreg pár percig azon tűnődött, ne tegye-e kényelembe magát a járda szélén s ne szunyókáljon-e egyet?, de azután mégis azt mondta magában „nem, nem,“ hátha éppen azalatt megy véletlenül erre egy „jószívű adakozó“ s lemondott az alvásról s elhatározta, hogy továbbra is az árnyékát fogja figyelni: vajjon még mindig rövidülni fog-e vagy talán most már el kezd nőni?

Valóban, szeméterősen árnyékára szegeztes ügyfigyelt. Egyszerre csak egy aranszélű, könnyű kis tárgy hullott a kövezetre elébe. Mi lehet ez? Hogy került ide? Ki dobta le? Az utcán se jobbra, se balra senki. Csakis valamelyik ház ablakából ejthette le valaki. „Majd csak lejön érte, aki leejtette“, gondolta az öreg koldus s nyugodtan nézte tovább az árnyékát. Az árnyék nem mozdult. A mennybolt tetején állott a nap.

Jó idő mulva egy feketeruhás, lassú járású öreg hölgy jelent meg az utca végén s a koldus felé tartott. S a vén koldus fején átvillant a gondolat, ha eddig nem jöttek érte, nem is fognak ezután sem, felveszem, mielőtt ide ér az öreg asszonyság. Lehajolt, felvette és zsebébe gyűrte az aranszélű, könnyű, kecses tárgyat. Azután anélkül, hogy megnézte volna, mi is az voltaképpen, napestig kint állt az utcán, végezte dolgát s eszébe sem jutott, hogy van valami a zsebében, ami reggel még nem volt ott.

Csak későn este, mikor nyugovóra tért, szedte elő a váratlanul elébe hullott kis csodabogarát. Egy finom munkájú, gyönyörű kis legyező volt. Elefántcsont foglalatla véste s a vésés aranyozva. Maga a legyező vajszerű, finom selyem, ugyanolyan színű átlátszó, könnyű csipkével szegélyezve. A legyező selymén színes rajzok láthatók, alighanem odafestve. S miket ábrázolnak ezek? Virágokat, leveleket, indákat, de úgy, mintha közöttük és bennük élő lények rejtődzködnének. Némely virág olyan-nak látszik, mintha egy kis tündérnek vidám arca lenne, némelyik zöld levél, mintha furcsa formájú manónak lenne a ruhája s az ágak-bogak, indák közé tűzszemű, hosszúlábú kópék vannak odafestve. A vén koldus ámulva forgatta a furcsa kis jószágot: érezte, hogy szép, hogy finom és drága, de nem tudott vele mit kezdeni. Roppant hiábavalóságnak tűnt fel előtte. Hogy emberek mit ki nem találhatnak? Mire nem pazarolnak munkát, fejtörést, fáradságot! Láta jól, hogy sok gondba, szeretetbe, ügyességbe kerülhetett, amíg a kis legyező létrejött. „Olyan könnyű, mint a viasz, amit a méhek

a mézzel együtt gyűjtenek a virágok kelyhéből. S a színe is olyan“ gondolta.

Egyik szomszédja megszólalt: „Ezt eladhatod jó pénzért! Ha régi: egy múzeumnak, ha nem az: egy nagy-úri dámának“!

„Nem vagyok én kereskedő, hogy eladjam — felelte gögösen az öreg. — Megtartom magamnak.“

A szomszéd csúfondárosan nevetett s valami olyat morgott, hogy „számár voltál világeletemben“, azután elaludtak mind a ketten. De az öreg koldus a kis legyezőt valóban nem adta el, hanem kis cókmojkja között tartotta s reggel-este elővette, megnézte. Ő, aki már sok év óta leszokott arról, hogy gondolkozzék valamin, nem győzött csodálkozni azon, hogy még neki sohasem jutott eszébe az, ami annak az embernek eszébe jutott, aki a legyezőt festette.

Éspedig az nem jutott eddig eszébe sohasem, hogy a bokrokban, füvekben és virágokban láthatatlan kis élőlények rejtőzködhetnek, melyeket — úgylátszik — a legyező készítője meglesett és lefestett. Az öreg koldusnak kedve támadt, hogy egyszer kimenjen a város végére egy ligetbe, egy erdőbe, hogy ő is meglesse a furcsa, titkos kis népséget, melynek mását a legyezőn látta. Mingyárt meg is mondta szomszédjának, hogy milyen terveket forgat fejében. Az felettébb csodálkozott szavain s így szólt: „Magam sem tudom már, hány év óta ismerlek vén cimborá, de még sohasem láttam, hogy elhagytad volna az utcasarkot, ahol „dolgozol“ s máshová mentél volna, mint oda. Mi ütött most beléd?“

„A kíváncsiság — felelte a vén koldus. — Szeretném tudni, igaz-e, hogy vannak láthatatlan lények vagy nem?“

„Ha vannak is láthatatlan lények, azokat se te, se én nem láthatjuk meg.“

„Miért nem?“ „Mert azok csak a szentek, a próféták, a mesekitalálók fejében élnek, de nem olyan helyen, hol a közönséges ember megláthatja őket!“

„De nem mondasz ám igazat, mert az, aki ezt a legyezőt csinálta, nem volt se szent, se próféta, se mese-mondó, s mégis látott láthatatlan lényeket s le is rajzolta őket. Az csak egy egyszerű mesterember volt s mégis megleszte őket. Miért ne leshetném meg én is? Én is vagyok olyan jó az én szakmámban, mint ő az övében!“

„Csinálj amit akarsz, ha már egészen megbolondultál“ — dühöngött a szomszéd s faképnél hagyta az öreget.

De a vén koldus nem ijedt meg szomszédja csúfolódásától s fogta magát s a következő vasárnap, ahelyett hogy szokott helyére ment volna, villanyosba szállt s kiutazott a város határán túlra. Hallatlan pazarlás! Nem is tudott visszaemlékezni arra, mikor ült utóljára villanyoson. Mire célhoz ért: zúgott a feje. Támo-lyogva szállt ki a kocsiból. A szokatlan utazás s a másféle környezet és levegő egészen elszédítették, ámulva, bámulva lépkedett a zöld fák alatt, fejébe szökött a vér, gondolatai megálltak, azt se tudta már: mért is jött ide?

Teljesen elfeledkezett a kis manókról, kópékról és tündérekről, kiket a legyezői kép szerint meg akart lesni a bokrok alján.

Egy félórányi menés után egy tóhoz ért és halálos fáradtan ült le a partján. Kezét bemártotta a vízbe, meghűsítette arcát, egy fatörzshöz támasztotta hátát, lehúnyta szemét. Így lassacskán kipihente magát és újra magához tért. Tekintetét a tóra, majd szemét az égen úszó felhőkre vetette s nagyon tetszett neki minden. Egy sárga lepke repült előtte. Erről eszébe jutott az, hogy miért is jött ide. Zsebébe nyúlt s kivette onnét a legyezőt. Már nem volt oly tiszta és sima, mint három hét előtt, de azért még kecses, szép és légies volt. Az öreg kinyitotta, hogy még egyszer megnézzék a rajzokat rajta. De abban a pillanatban, mikor kinyitotta, a legyező nőni kezdett. Egyre nőtt, nőtt, s nőttében színe is megváltozott. A viaszárgából bronzarany lett. Most már akkora volt, hogy eltakarta az egész tó tükrét.

S mikor az öreg azt gondolta magában, hogy mekkora óriás ez a legyező, nagyobb mint az egész tó, akkor észrevette, hogy nem azok a rajzok vannak az aranybronz óriás legyezőn, melyek a finom kis vajsárga legyezőn voltak. Az óriási aranybronz legyezőre egy hatalmas, szörnyűséges kép volt reáfestve.

A kép közepén: egy gonoszarcú, kegyetlen király. trónuson, koronával a fején. Mellette galád, gyáva, szivtelen és önző tanácsosok. És a trón lépcsőjén: arany, gyémánt, kincs, melyet a zsarnok király és az ő elődei öldökölve szereztek maguknak. Az ajtók kinyílnak. Ezer nő és férfi jön be. Hatalmas lakomázás kezdődik. A király és tanácsosai és az ezren drágábbnál, drágább ételeket s italokat fogyasztanak. Majd a király elé dobálják a jeruzsálemi szent templomból lopott kincseket, arany és ezüst szent edényeket. De ebben a szentségtörő pillanatban egy hatalmas kéz jelenik meg a falon. Egy óriási, láthatatlan lénynek keze. S a kéz megragad egy gyertyatartót s az égő gyertyák kormos füstjével ráírja a falra:

Mene, Mene, Tekel, Ufarszin.

A király megrémül a látomástól, tanácsosai s az ezren reszketni kezdenek. Kétségbeesés és szörnyű félelem lesz úrrá mindenkin.

Ez a kép volt aranyból reáfestve a hatalmas bronz legyezőre és az öreg koldusra is rászállt az a sötét kétségbeesés, ami a képen volt. Eszébe jutott neki, hogy ez a kép egy bibliai történetet ábrázol, melyet Dániel próféta írt meg könyvében s melyet ő gyermekkorában tanult valamikor réges-régen. Eszébe jutott, hogy a zsarnok, gonosz király rémületében maga elé hívatta Dániel prófétát s reszketve kérte őt, hogy magyarázza meg neki, mit jelent a láthatatlan kéz szörnyű írása. S Dániel meg is tudta magyarázni, hogy mit jelent az:

Mene, Mene, Tekel, Ufarszin.

„Te király — szólott Dániel — nem voltál szelid, jóságos és megértő, hanem kemény, gögös, rátartó, bűnös! Magadat, a gonoszt dicsérted, ahelyett hogy a minden

joság forrását: Istent kerested volna. Ezért küldetett Isten által az a kéz és jegyeztetett fel ez az írás.

Mene, Mene, Tekel, Ufarszin azt jelenti:

„Számba vette Isten országlásodat és véget vet annak.

Megmértével és hiányosnak találtattál.

Országod fel fog oszolni s idegen népeknek adatik.“

Így szólt Dániel próféta és szavai nyomán a kétségbeesés és zavar nem lett kisebb. De a királyt ellenségei még aznap éjjel megölték s országát idegen népek elfoglalták.

Visszaemlékezett erre a bibliai történetre az öreg koldus és jól megértette azt a szörnyű képet, mely az óriás bronz legyezőre arannyal volt reá festve. Minél tovább nézte, annál jobban értette. De egyszerre csak nem gondolt többet a bibliai képre, hanem saját életére és maga sem tudta, hogy, hogy nem: egyszerre csak villámlásszerű gyorsasággal meglátta multjának azt a pillanatát, azt a tettet, melynek következménye lett az, hogy ő ma nincs a többi rendes emberek sorában, hanem a nyomorult és lenézett koldusok között. Egyszerre csak vakító világossággal felesillant lelkében a felismerése annak, hogy *igenis ő maga tehet arról, hogy ma nem megelégedett családban, tisztességesen dolgozó embert, hanem rongyos, ágrólszakadt koldus, kinek nincs senkije sem.*

Egy világ dőlt össze a vén koldus lelkében! Megismerte a legkeserűbb érzést. *Szégyelte önmaga előtt önmagát.* Tudta, hogy soha többé nem fogja magáról azt mondani, hogy „ő dolgozik“, hogy ő derék, kiváló, rendes, ügyes koldus. Tudta, hogy halála napjáig előtte fog állni az a bizonyosság: *szégyen az, hogy koldus lett belőle! Szégyen, szégyen, mert a maga hibájából történt ez!*

A vén koldus roskadó lépésekkel ért haza aznap este. Szomszédja csüfölgő kérdéseire nem felelt. Sőt hátralevő életére úgyszólván abbahagyta a beszédet egészen. Minden büszkesége, rátartósága elmúlt. Egész lénye, a tekintete is megváltozott. Szeme sugara, mintha megszélidült volna s mintha egyre ezt esengte volna:

„Ó bár engedné Isten, hogy előről kezdhessem életemet!“

Halála napjáig nem hallgatott el lelkének ez a néma könyörgése. S mikor közeledett az a perc, hogy örökre lehányja szemét, úgy érezte: kérése meghallgatott. Az Élet és Halál Úra ad neki is — mint minden embernek — módot arra, hogy helyreigazítsa, amit elrontott.

A népegészségügyi múzeumról.

Ha nem is tudjuk magunkat a véletlen balesettől és némely foglalkozással járó káros hatástól teljesen megmenteni, bizonyos, hogy megfelelő óvintézkedésekkel a balaszt és a betegség esélyeit csökkenthetjük. Hogy ezeket az óvatossági ismereteket mindenki megszívlelhesse

és javára fordíthassa: a Népegészségügyi és Munkavédelmi Szövetség múzeumot létesített Budapesten. (Népegészségügyi Múzeum, Eötvös-utca 3. sz.) Itt különféle eszközök, képek, berendezések, minták, stb. bemutatásával a munkával és közlekedéssel járó balesetek elhárítását és az egészségre ártalmas anyagok ellen a védekezések módját ismerletik.

Egy terem csupa gépekre szerelt biztonsági berendezésekkel van megtöltve. Ma már fűrészes, gyalú, gépszij, fogaskerék, stb. nem tehet kárt a vele dolgozó munkás életében s a cséplőgép dobja sem veszedelmes az etetőnek, mert a nagyszerűen megszerkesztett biztonsági készülék, melyet az iparhatóságok már mindenütt meg is követelnek, a baleseteket valószínűleg kizárja.

Egy másik terem a közlekedési baleseteket szemlélteti. Az emberek nemtörődomségéből, figyelmetlenségéből származnak legtöbbször az utcai balesetek. Elég egy járdán eldobott narancshéj, hogy valaki rajta megcsúszszik és lábát kitorja. Az úttesten ujságot olvasó ember se ritka és vannak olyanok is, akik a legforgalmasabb út közepén nyitják ki esernyőjüket. Figyelmetlenség, ha egy társaság a gyalogutat szélességében elfoglalja, vagy csoportba verődve a járda közepén megáll. Papírmásé bábuk mutatják a helytelen és helyes közlekedési módot. Megtanítanak arra, hogy átkelésnél az úttest közepéig jobbra, azután pedig balra ügyeljünk.

A balesetek idejét és helyét feltüntető táblázatokból megtudjuk, hogy legtöbb szerencsétlenség hétfőn reggel és szombaton estefelé történik. A közlekedési rendőrség felállításával és a közlekedés szigorúbb ellenőrzésével a balesetek száma nagyban csökkent, de még mindig sok elgázolás és egyéb szerencsétlenség történik. A helyes és célszerű munkaruhákat viaszbábukon eredeti nagyságban mutatják be. Tűzoltó, vasöntő, forrasztó, különféle hányász, fa- és fémmunkás, stb. ruhák a megfelelő anyagból az egészség és testi épség megővését biztosítják. A fül, szem, orr, kéz védelmét sok és nagyszerű találmány szolgálja. Itt van dr. Imre József fémmel bevont szemüvege, melyen a szemre káros fény nem hatolhat keresztül. Az egész világon használják.

A különféle ipari munkások: nyomdász, borbély, mészáros, dohányvágó, gyufagyárban dolgozó, agyagiparos, festő, köfejtő, stb. foglalkozásából eredő betegségeket viaszból kiformált mintákon természetűséggel láthatjuk és mingyárt meg is tanulhatjuk az azok ellen való védekezés módját is. Képeken láthatjuk az alkohol pusztító hatását és statisztika mutatja, hogy a baleseteknek legnagyobb részét az alkohol okozza. Munkásjóléti intézményeinket is bemutatja a múzeum. Munkástelepeket, kultúrházakat és egyéb szociális intézményeket.

Értékes osztálya a múzeumnak az anya- és csecsemővédelmi rész, melyet minden anyának és leendő anyának meg kellene tekinteni, hogy ott a helyes csecsemőápolást, a kisdud öltöztetését, táplálkozását, kézentartását, a gyermek káros és célszerű játékszereit, fűrésztését megismerje és megtanulja.

A múzeumnak sok szemléltető tárgya és eszköze mellett még tágas előadó terme is van, ahol szakorvosok vetítettképes előadásokat tartanak *ingyen*, hogy szóval és képpel is küzdjenek az emberre leselkedő ezerféle veszedelem és betegség ellen.

Természetesen a múzeum nem terjedhet ki annak az érdekes kérdésnek bemutatására, hogy az ember lelki és erkölcsi helytelen és túlzó magatartása miféle betegségeket okoz. Holott tény, hogy az az ember, akinek lelki és erkölcsi élete rendben és tisztaságban folyik erősebb és ellenállóbb minden betegség ellen. Csak ép lélek lakhatik ép testben.

EGY „MEDDŐ” IMÁJA.

*Jó Szenvedés szólj miattam
az Úristennél egy-két szót!
Mondd el Neki, hogy nagyon várom,
küldje el a Megváltót.*

*Nem az vagyok, akít nevem
hazudik, vagy mond a szám!
Nekem a szívemben mélyen,
a lelken mélyén van hazám.*

*Az Én hazámban, lelkem mélyén,
oltárként ég szerelet:
Mondd el Neki, hogy várom, küldje
a megváltó gyermeket!*

*Fogva a Föld-környezettől,
melyben élek s hol lakom;
Nem, nem vagyok szabad itten!
vasrácsos az ablakom...*

*De, ime! Lelkem csoda mélyén
szárnyra kap a szenvedés,
S magával visz, fel az Úrhoz,
a szabadságba! Mily mesés!*

*A szabadságba, melynek hegyén
az Úristen osztt kegyelmet.
Mondd meg Neki, hogy égve vágyom
az Ő szavát, mely megszentel.*

Irtó: Raab Mihály.

Világ folyása.

Az őszi vetések jól teletek. A földművelésügyi minisztérium vetésjelentése megállapítja, hogy az időjárás az utolsó öt hét folyamán általában kedvező volt. A külső gazdasági munkálatok közül a szokásos téli munkálatok, a tavaszi vetőmagvak előkészítése, trágyahordás, tengeriszár-, nádvágás, dohányysimitás, fakitermelés vannak folyamatban. Ahol az időjárás megengedte, különösen a homokos talajokon, az őszi szántásokat pótolták.

Az őszi vetések jól megerősödve várták a telet s további fejlődésükre az időjárás általában kedvező volt. Fagykárt eddig csak kevés helyen észleltek. Dunántúl egyes vidékein azonban az utóbbi hófúvások következtében némi kár állhat elő. Vastagabb hótakaró csak a Dunántúlon és a Felvidéken volt, az ország többi vidékein csak részben és aránylag rövid ideig volt magasabb hóréteg. A szórványosan előforduló egérkár nagyobbára megszűnt. Takarmánykészlet kevés van ugyan, de kellő beosztással az új termelésig elegendő lesz. A jószág egészségi állapota általában kielégítőnek mondható. Járványos betegségek csak elvétve, kis mértékben fordulnak elő.

Franciaországban munkát vállalni szándékozók figyelmébe. Előfordul, hogy egyesek különböző ürügyek alatt oly célból utaznak ki Franciaországba, hogy ott munkát keressenek. Az ilyen próbálkozók azonban, mivel munkavállalási szerződésük, illetve engedélyük nincs, ott munkához nem juthatnak, pénzüket feléve, csakhamar nyomorba kerülnek, mert őket sem az ottani magyar egyesületek, sem pedig külképviseleti hatóságaink megfelelő alap hiányában nem segíeyezhetik. Ezért a belügyminiszter felhívja a figyelmüket mind azoknak, akik Franciaországba munkavállalás céljából ohajtanak kiutazni, hogy a saját érdekükben esakis akkor keljenek útra, szabályszerű útlevelel és vizum birtokában, ha az ipari munkásoknál a francia munkaügyi minisztérium, vagy annak illetékes szerve, illetve mezőgazdasági munkásoknál a francia földművelésügyi minisztérium, vagy pedig annak illetékes szerve által látalmazott munkavállalási szerződésük van.

Hasznos tudnivalók.

Cserépnövények gondozása.

A cserépben való sikeres növénynevelésnek egyik legfontosabb tényezője, a helyes öntözés. Sok növénykedvelő azt hiszi, hogy az öntözés egyszerűen csak abból áll, hogy virágainknak bőven adjunk vizet. De ez nagy tévedés. Ügyetlen öntözéssel könnyen tönkretelhetjük őket. Természetes, hogyha a növény száraz, meg kell öntöznünk. De mikor száraz? Ha a föld felszíne világos színű; ha a cserépet megkopogtatva, az üres, éles hangot ad. Sok vizet egyszerre ne öntsünk a növényre; beteges növényeinket ne öntözzük túlsokot. Télen és ősszel kevesebb vizet kíván a növény, mint tavasszal és nyáron.

Ne ültessük a növényeket túl nagy cserépbe, de túlkicsibe sem. Ne ültessünk mázos cserépbe.

A cserépes növények leggyakrabban előforduló betegségei:

A korompenész: a növény leveleit fekete, koromszerűréteggel vonja be. A leveleket hetenként legalább egyszer alul-fölül alaposan le kell mosni.

A lisztharmat: leveleken és hajtásokon fehér, liszt-

szerű bevonat. A legveszedelmesebb növénybetegségek egyike. Ellene kénvirággal hintjük be a növényt és leghuzattól védett napos helyre állítjuk.

A rozsdá: főképp a szegfűt, violát, pálmaféléket támadja meg. A megtámadott részeket rögtön le kell vágni és elégetni.

Állati ellenségei közt a cserépvirágoknak leggyakoribb: a Thrips, apró fekete levéltetű, mely nagy tömegekben lepi el őket. Gyöngye szappanos vízzel való lemosással védekezzünk. Másik élősd: a Crecus, szürke, fekete vagy barnásfekete domborúhátú; egy helyben marad és mozgás nélkül szívja a növényt. Ellentétképpen az ü. n. Afiszek össze-vissza járkálják a növényt. A fehér Afisz kis vattacsomó benyomását kell. Mindezen élősdiek, tetvek ellen legjobb védekezési mód, a szappanos vízzel való lemosás.

Kevesen tudják, hogy a közönséges borostyán szobában, pláne északi, naptalan helyiségekben milyen szépen díszlik. Homokos agyagföldet kíván; nem kell sokat öntözni. Ugyancsak díszlik a tiszafa is északi helyiségekben és a kuszófenyő. Általában minden fenyő és ciprusfajta hajlandó kellő ápolás mellett, cserépben élni. Némkülönben egynyári virágaink közül szívesen és szépen nyílik cserépben a nefelejts, violák, rezeda, törpe őszi rózsza, portuláka, sarkantyúvirág, sziléna, papucsvirág, godécia, százsorszép és még sok más.

Betegek, öregek, rabok: akik nem mehetnek ki a szabad természetbe élvezni a napfényt, a felhőket és a fákat, — megszipítik, megkönnyítik életüket, ha maguk körül cserepekben örökzöld vagy virágos növényeket tartanak, mert azokból árad Isten áldása.

Kézimunka

Rég elfelejtett, de valamikor nagyon szívesen üzött kézimunkája öreganyáinknak támad lassan új életre: a rátét-munka (applikáció). Egyszerű, könnyű, kevés eszközzel elérhető díszítési mód: valamilyen alapanyagra (pl vászonra) egy más anyagból kivágott mintákat varrunk rá. Először ráférceljük, azután valamilyen sűrű öltéssel (Margit-öltés, boszorkány-öltés, slingelő-öltés) rávarrjuk. Lehet az alap túll: ekkor fehér vagy színes batisztból vágjuk ki a formákat, s a batiszt szélét behajtogatva, sűrűn körülslingeljük. Lehet vászomból az alap, rá színes, jól mosó vászomból tehetünk kedves mintákat; ezt nem kell behajtani, csak sűrű, lehetőleg nem egyenletes boszorkány-öltéssel, vékony, elütő színű fonállal körülvarrjuk. Lehet posztóból az alap, vagy filéből; másszínű filéből a díszítés és ritka slingelő-öltéssel kell rávarrni. A mintákat esetleg kézzel elő lehet rajzolni; előnyomatni szükségtelen. Ki ne tudna egy-egy harangvirágot kivágni kék, piros, sárga vászomból, akármilyen levelet zöldből és egymás mellé fércelni szépen, mint az ágon? Szívet, tulipánt, pillangót, napot, holdat, amelyet gyermekkorunkban rajzoltunk és kivágtunk. És himeztünk melléje ágat, szarát, kelyhet; a hold mellé csillagot, a pillangónak szarvacskát; pár

öltéssel, eldobni való pici rongyocskákból kis türelemmel vidám kis terítőt, falvédőt, kötényt, párnát stb. állíthatunk elő. Ezerszer vidámabbat, szebbet, kedvesebbet mint az előnyomdák unalomig ismert, egyforma mintái.

Egyáltalán: miért is kell nekünk „előnyomatni“ kézimunkáink mintáit? Öreganyáink koromba mártott tollal, kézzel rajzolták elő azokat a csodálatos hímzéseket, amelyeket ma is bámulattal nézegetünk. Pedig az ő kezük sem volt finomabb, dolgoztak is legalább annyit mint mi. Gyakorlat dolga ez csak. Persze, vannak dolgok, ahol nem nélkülözhetjük az előnyomott mintát: méterszám való slingelésnél ügyetlen dolog volna kézzel előrajzolgatni a „cakkokat“. De már a színes hímzés alá magunk is odavetethetjük a mintát; azt amit mi akarunk, s nem ami éppen volt az üzletben. Az ilyen magunk rajzolta minta szebb, mint az üzletben előnyomott, mert lelkünk és találékony-ságunk alkotása. De — ha kellő pontossággal s ügyességgel is van kidolgozva — értékesebb is, mert belőle csak egy van, nem számtalan, mint a boltban nyomott mintából.

A fülbemászót eddig hasznosnak tartották, mert azt hitték, hogy a levéltetveket és más kártékony apró rovarokat pusztítja. Ezzel szemben Amerikában azt tapasztalták, hogy a fülbemászók érzékeny károkat, okozhatnak mindenfajta kerti ültetvényben. Az ellentétes tapasztalatok arra indítottak egy német megfigyelőt, hogy ebben a kérdésben az igazságot kiderítse. Etetési kísérleteket végzett néhány fogságban tartott fülbemászóval, amelyeket három napon át éheztetett s utána levéltetveket meg más apró rovarokat adott eléjük. A kísérleti állatok hozzá sem nyúltak az állati táplálékhoz, de annál mohóbban nekiestek az utóbb eléjük adott növényi táplálékhoz, különösen virágszirmoknak és lágyszárú gyümölcsöknek. A levéltetvekre csak ötnapi koplalás után fanyarodtak rá, amivel az amerikai tapasztalás igazolódott be. Így hát a fülbemászót kártékony növénypusztítóknak kell tekintenünk.

A kucsmagomba a mérgegombák közé tartozik ugyan, de sokan eszik mégis. Mégpedig úgy, hogy leforrázva főzövizét leöntik. Méreganyaga ugyanis forraláskor a főzövizbe kerül és eltávolításával maga a gomba ártalmatlanná válik. Némely esztendőben, ismeretlen okból, a szokottnál nagyobb mennyiségű mérgegyanyag képződik a kucsmagombában s ezért tanácsos a fogyasztásától mindenképpen tartózkodni. Méreganyaga májzsugorodást okoz, amely súlyosabb esetben halálos kimenetelű is lehet, éppen ezért csak óvni lehet mindenkit attól, hogy ezt a gombát táplálkozás céljaira használja.

Felelős szerkesztő és kiadó:

N. GÖLLNER MÁRIA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

FOGHÁZMISSZIÓ HELYSÉGE

Budapest, V., Markó-utca 16., III. emelet 28. ajtó.